

κοσμεῖ τὴν χρυσὴν κόμην τῶν ὡς στέμμα βασι-
λίσσης.

Ἀλλὰ μὴ τὰς φθορήσῃτε· ἡ ἐπιφθοροτέρα
ταῖς λείπει τῶν εὐτυχιῶν· δὲν ἔχουσι μητέρα.

—ooo—

Ἐφάρης εὐσπλαγχνος, σκληρὸν υἱὸς τῆς ἀμαρτίας,
δρέψας τὸ θῆμα σου πρὶν ἢ τι τὰς στερεῖς νοήσουν·
εἰς θρήνους ἄλλως ἔπρεπε καὶ εἰς στεναγμοὺς καὶ
ζήσουν

ἂν ἐνθυμούντο τῆς μορφῆς ἐκείνης τῆς γλυκείας.
Τὰς πτέρυγας σας ἐπ' αὐτῶν ἀνοίξατε εὐρείας,
Προσάταί, ἄγγελοι, αὐταὶ μερὶς εἰς ὑμετέρα·
χρεῖαν ὑμῶν δὲν ἔχουσιν αἱ ἔχουσαι μητέρα.

K. N.

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟΝ ΤΗΣ ΚΑΘ ΗΜΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ.

—ooo—

Προσθήκαι καὶ διορθώσεις (*).

A.

Ἀβι. Ἐν Τουρκίᾳ, τὸ κυνήγιον. Ἐάν ἡ λέξις δὲν
εἶναι τουρκικὴ, πιθανὸν νὰ ἔχῃ συγγένειαν μετὰ τὸ
λατίν. avis, πτηνόν.

Ἀγιωτικόν. « Βιβλίον ἀγιωτικόν », livre de
dévotion.

Ἀγκιμαχῶ καὶ ὄνομα

Ἀγκομαχητόν. Πνυστιῶ ἕνεκα δρόμου ἢ ἄλλου
τινὸς ἔργου μετὰ πολλῆς σπουδῆς καὶ κόπου γενο-
μένου, οὕτως ὥστε πνίγομαι σχεδόν, μόλις δυνάμε-
νος νὰ ἀναπνεύσω. Ἡ σύνθετος αὕτη λέξις παράγε-
ται, κατ' ἐμέ, παρὰ τοῦ ἄγχω (πνίγω) καὶ τοῦ
μάχομαι, ὡς ἀνὴρ ὁ μόλις ἀναπνέων μάχεται πρὸς τὸν
ζητούντα νὰ πνίξῃ αὐτὸν κόπον.

Ἀτάλικος. Ἐν Ἐπτανήσῳ. « Ἀρύγδαλα ἀτάλι-
κα, » ἦτοι εὐθραυστα· ἀλλὰ καὶ « ἀνθρώπος ἀτά-
λικος », ἦτοι φιλάσθετος, délicat. Ἐκ τοῦ ἀρχαίου
ἀταλός, ἐξ οὗ πιθανῶς καὶ τὸ délicat τῶν Γάλλων.

Ἀταλικοσύνη. Αὐτόθι. Délicatesse.

Ἀμπλακεύομαι. Αὐτόθι. Πλανῶμαι, γυρίζω εἰς
τὴν κλίνην μου, τὴν αὐγὴν μάλιστα καὶ βεμβάζω.
Ἡ λέξις ἀρχαία.

Ἀλατρίω. Αὐτόθι. Ἀροτρίω τὴν γῆν διὰ τοῦ
ἀλατρίου (ἀρότρου).

Ἀλιτήριος. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅπως καὶ οἱ
ἀρχαῖοι. « Τί ἀλιτήριος! » καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν
ὑπὲρ τὸ δέον ζωηρῶν παιδιῶν.

Ἀνιῶ. Ἐν Χίῳ, ὅπως καὶ οἱ ἀρχαῖοι. « Ἰπύ-
γω εἰς τὸ φρέαρ ν' ἀντλήσω ».

Ἀνεμάσκα. Ἐν Ἀθήναις. « Ο, τι ὠνομάσαμεν ἀλλα-
χοῦ ἀγιαποστολιᾶτικα, ἀβρουκούνας καὶ βοΐσουκα.

Ἀνήξερως, ὁ μὴ εἰδώς, ἐκ τοῦ ἀστερητικοῦ καὶ
τοῦ ἡξεύρω. « Τί κάμνεις τὸν ἀνήξερων; » δηλαδή,
τί προσποιεῖσαι ὅτι ἀγνοεῖς; Λέγεται δὲ καὶ κα-
μόνος, ἐκ τοῦ κάμω.

Ἀγυλιά· ἡ ἀλλαχοῦ στάκτι. Λέξις, κατ' ἐμέ,
σύνθετος ἐκ τοῦ στερητικοῦ α καὶ τοῦ γυλός· διότι
ἡ αἰβάλη δὲν ἔχει ὑγρασίαν, δὲν κρύγνεται ἐκ ζῆ-
ρου καὶ ὑγροῦ, ὅπως ὁ Γαλπνός ὀρίζει τὸν χυλόν,
ἀλλὰ μόνον ἐκ ζήρου.

Ἀσπρουδερός, blanchâtre, λευκωπός. Μόνον ἐπὶ
τούτου τοῦ χρώματος καὶ τοῦ μέλανος (μαυρουδε-
ρός) ὑπάρχει τοιοῦτος τύπος.

Ἀτόμαχος. Ἐν Χίῳ· τὸ πτηνὸν τὸ ἀλλαχοῦ λε-
γόμενον Κεφαλός. Ἀστός-μάχομαι.

Γ.

Γιαλός. Αἰγιαλός. « Γιαλὸ γιαλό », ἐπιρρη-
ματικῶς, δηλαδή πλησίον εἰς τὸν αἰγιαλόν, εἰς τὴν
παραλίαν.

Γινώσκω. Εἰς ταύτην μόνην τὴν φράσιν· « Ὁ Θεὸς
τὸ γινώσκει. »

Γερανίζω. Ἐν Χίῳ. « Ἡ θάλασσα γερανίζει, »
ἦγον ρυτιδοῦνται καὶ γίνεται γερανὴ ἕνεκα τοῦ μι-
κροῦ κατὰ μικρὸν αὐξάνοντος ἀνέμου. Ὁ Ἰπποκρά-
της ἐξέφρασε τὸ αὐτὸ διὰ τοῦ λαγαρίζω. Καὶ ὁμοῦς
συγγενεστέρᾳ τοῦ ἀήρ μοι φαίνεται ἡ χιακὴ λέξις, ἔάν
κατὰ Κοραῆν τὸ γερανός εἴναι τὸ ἡερανός τῶν Ἰώ-
νων, ἢ ποιητικωτέρα, ἔάν τὸ γερανίζω παράγεται
ἐκ τοῦ γέρανος, διότι ἡ θάλασσα ἔχει τότε τὸ χρώ-
μα τούτου.

Γεναικόπαιδα. Οὐδέτ. αἰείποτε δὲ πληθυντικῶς.

Γραφή. Ἐπιστολή. « Μαζώνει γραφαῖς, » ἐπὶ νο-
σοῦντος οὕτινος ὁ θάνατος εἶναι ἀφευκτος. Ἐννοοῦ-
μεν δὲ διὰ τούτου ὅτι συνάγει ἐπιστολάς παρὰ τῶν
συγγενῶν ἢ φίλων τῶν προαποθανόντων, ἵνα κομίσῃ
αὐτάς πρὸς τούτους.

Δ.

Δερμοσιά. Ἐν Πελοπον. Δημοσία ὁδός, ἀγυιά.

Διατεύομαι. Ἐν Κεφαλληνίᾳ. Πλανῶμαι εἰς τὰς
ὁδοὺς καὶ κάμνω νεύματα. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον ἐνεργ-
ητικῶς διατεύω.

Διστραμμένος. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. « Ἄν-
θρωπος διστραμμένος, » ἦτοι κακός, ἀχρεῖος. Μόνον
μετοχικῶς.

Δροσίτης. Ἐν Αἰγίνῃ. Εἶδος ἰχθύος.

Δρόμμαι. (Ἰδε Πανδ. τομ. Η' σελ. 439). Ὁ μὲν
Κοραῆς (Ἀτ. Δ', 106) παράγει τὴν λέξιν παρὰ τοῦ
δρόπτω, ὁ δὲ Οἰκονόμος (περὶ γνησίας προφορᾶς
σελ. 768. ἐν σημ.) παρὰ τοῦ Δρόμμαι, ὡς ἔλεγον,
προσθέτει, οἱ Θεσσαλοὶ τὰς Δρυάδας.

Ε.

Εἶδα καὶ ἀποεἶδα. Ὁμοῦ, καὶ εἰς μόνον τούτον
τὸν χρόνον. « Εἶδα καὶ ἀποεἶδα ὅτι δὲν γίνεται δια-
φορετικὰ καὶ τὸ ἀπεφάσισα. »

Ἐμασα καὶ θὰ μάσω, ἦτοι ἐμάζωξα καὶ θὰ μα-
ζώξω. Εἰς μόνους τοὺς δύο τούτους χρόνους.

Ἐξοχοῦσης. Ἐν Χίῳ, ὁ ἐν τῇ ἐξοχῇ ἐργαζόμενος,
ὁ ἀλλαχοῦ κοιλίγας.

(*) Ἰδε τὸ ὅπερ N. Δ. γλωσσάριον τὸ καταχωρισθὲν ἐν τῇ Η'
τόμῳ τῆς Πανδώρας, σελ. 420, 439, 462, 492, 516 καὶ 546.

Ἐπισπαστικά. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, épispas-tiques.

Ἑρμιοσπίτης. Παροιμία « Πολυτεχνίτης κ' ἑρμιοσπίτης, » ἐπὶ τῶν πολλὰ μὲν εἰδότες, ἀλλὰ πάντα ἀπόρων καὶ μηδὲ οἰκίαν ἔχόντων.

Ἑσπερινά. Ἐν Ἑπτανήσῳ ὀνομάζουσιν οὕτω τὰ κόλυβα, τὰ ὅποια προσφέρουσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀντὶ ἄρτων.

Ζ.

Ζάμεγας. Ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ. Ἐκ τοῦ ἐπιτατικού *Ζα* καὶ τοῦ μέγας· ὡς ἔλεγον καὶ οἱ ἀρχαῖοι· ἑζά-πλυντος, ἑζάχρονος, ἑζεγγής, » καὶ τὰ λοιπά.

Ζύγαινα. Ἐν Αἰγίνῃ. Ὁ ταυτώνομος ἰχθύς τῶν ἀρχαίων.

Ζωντοχήρα. Σύζυγος ὅπωςδὴποτε διαζευχθεῖσα ἀπὸ τοῦ ζώντος αὐτῆς ἀνδρός.

Ζαρόνω. Ὁ Κοραῆς (Ἄτακ. Α', 213) παράγει τὴν λέξιν παρὰ τοῦ *Ζαρόνω*· ἀλλὰ παρατηρητέον μὴ σύγκριται ἐκ τοῦ *ζα* καὶ *ρήγνημι*, ὅθεν *ρόζ*, *ρόχθος* καὶ *ρόθος* (Ἰδε Πανδ. τομ. Η', σελ. 440).

Θ.

Θελίματα. Ἐν Ἀθήναις. Τὰ ἐπιπλά τῆς οἰκίας (meubles), διότι τὰ θέλει, τὰ ἀπαιτεῖ ἡ οἰκία.

Θεοφοβούμενος. « Ἄνθρωπος θεοφοβούμενος », εὐσυνείδητος, ἔχων φόβον Θεοῦ.

Θωρῶ. (Θιωρῶ.) Ὀνειρεύομαι· ὅθεν ἡ παροιμία « ὅποιος πεινᾷ ψωμιὰ θωρεῖ ». Ὁμοίως ἔλεγον καὶ οἱ ἀρχαῖοι· « Πᾶσα κύων ἐν ὕπνῳ ἄρτους μαντεύεται. »

Θυρίδα. Πρόσθε εἰς τὴν ἐν τοῖς Ἀτάκτοις ταύτην λέξιν (Τόμ. Δ', 181) ὅτι θυρίδας ὀνομάζουσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει μικρὰς θέσεις (étagères) τὰς ὅποιας κατασκευάζουσιν εἰς τὰ δωματία, ἵνα ἀποθέ-τωσιν ἐπ' αὐτῶν ποτήρια καὶ τὰ τοιαῦτα.

Κ.

Κεφαλὰς. Πτηνόν. Ὅρα καὶ ἀτόμαχος.

Κοπαρῖζω. Μεταρ. « Ὅλο τὸ ἴδιον κοπανίζεις », δηλ. ἐπιμένεις λέγων τὸ αὐτό. Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν μεταχειρίζομεθα καὶ τὴν φράσιν « τὰ γουδι τὸ γουδοχέρι ».

Καλὰ καὶ Κακά. Ἐπίρ. Τὰ προσθέτομεν εἰς ἀ-παίρους λέξεις οὕτω· καλοτρώγω, καλοπίνω, καλο-κοιμοῦμαι, καλὸ κάθηναι κτλ., ὡς καὶ κακοτρώγω, κτλ.

Κάλλος. Ἐν Ἀθ. Ὁ περὶ τὰς ἐλαίας γενόμενος λάκκος χάριν καλλιεργείας· ὁ δὲ περὶ τὰ λοιπὰ δένδρα λέγεται περλάκωμα.

Κοντιουβερνάρης. Ἐν Νάξῳ. Ὁ καλλιεργῶν γῆν ξένην ὑπὸ κύριον (Contubernium). Αἰψάνων τῶν τιμαριωτικῶν χρόνων, ὅτε οἱ δούλοι θεωρούμενοι ἀνίκωνι πρὸς γάμον συνάκουσιν μόνον μετὰ γυναικῶν.

Καιρός. Πολλαχού τῆς Ἑλλάδος λέγουσιν ἐννο-οῦντες τὸ προσεχές ἔτος· « ἀπὸ καιροῦ » ὅπως ἄλ-λοι λέγουσι « τοῦ χρόνου. »

Κατσιποδιάζω. (Ἰδε Πανδ. τομ. Η', σελ. 441). Πρόσθε καὶ ταύτην τὴν σημασίαν· « Τὰ δένδρα ἐκτσιποδιάσαν » καὶ « δένδρα κατσιποδιασμένα », rabougris.

Καρτιάζω. « Τὰ κουκία, αἱ ἀγκυνάροι, καὶ τὰ

τοιαῦτα ἐκάρτιασαν », ἥτοι ὑπὲρ τὸ δέον ἰώρμασαν καὶ πρέπει νὰ κοπῶσι, συγκομισθῶσιν. Ἰποθέ-τω ὅτι παράγεται παρὰ τοῦ καρτός, ἐκ τοῦ κείρω. Λέγουσι καὶ κάρτικον τὸ παραωριμάσαν.

Κατατομαίς. Κατατομάς ὀνομάζουσιν ἐν Χίῳ, ὡς καὶ οἱ ἀρχαῖοι, τὰ ἀλλαχοῦ καλούμενα χωρί-σματα τῆς οἰκίας (pièces). « Ἡ οἰκία αὕτη ἔχει, φερ' εἰπεῖν, πέντε κατατομάς. »

Λ.

Λαχτέντο ἢ λαχτέντο (τὸ ντ ὡς d). Ἐν Αἰγαίῳ· τὸ χοιρίδιον τὸ μόνον μὲ γάλα τραφέν, ἐκ τοῦ Λα-τιν. lactatus, γαλαθηνόν.

Λοχμάς. Τὸ στρογγύλον ζυμαρικόν, ἢ αἱ στρογγύλαι τηγανίται τὰς ὁποίας συνήθως μετα-χειρίζομεθα ἐν Ἑλλάδι ἰδίως τὸν χειμῶνα. Οἱ ἀρ-χαῖοι Καππαδόκαι ὠνόμαζον αὐτὸν *λαχμάς*. Ὅρα τὰ περὶ τούτου εἰς Ἀθῆν. Βιβλ. Γ', 18.

Μ.

Μαλλοκέφαλα. Οὐδ. αἰείποτε δὲ πληθ. « Ἐξώ-δευσε τὰ μαλλοκέφαλά του, » δηλ. πάμπολλα χρή-ματα, ὅ,τι καὶ ἂν εἶχε, καὶ αὐτὰ τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς του.

Μαρτάρι. Λέξις ναυτική. Ἰμαντάριον, ὑποκορι-στικὸν τοῦ ἱμάς, ἱμάντος.

Μαζῆ. (Ἰδε Ἄτακτα Α' 175, 254, καὶ Β' 229.) Ἡ ἐτυμολογία τοῦ Κοραῆ ἐτραλμένη, διότι τὸ *μαζῆ* εἶναι παρεφθαρμένον ἐκ τοῦ ἐπιρρήματος ἁμαζε. Καθὼ μ' ἐθελοκίωσεν ὁ Κ. Ἀλέξ. Μαυροκορδάτος εἰς τὴν Ἰκαρίαν λέγουσι σήμερον οὕτω· « ἄγωμεν ἁ-μαζε » ἥτοι ὁμοῦ. Ἀμα μετὰ τῆς κίνησιν σημαίνου-σας τελικῆς συλλαβῆς *ζε*.

Μαυρονδερός. Ὅρα ἀσπρονδερός.

Μισόλογα (τά). Μισὸς λόγος. demi-confiden-ces, καὶ réticences.

Ν. Δ.

(ᾧ ἔπεται τὸ τέλος).

ΔΙΔΩΡΑ.

ΦΡΟΝΙΜΟΣ ΔΙΚΑΣΤΗΣ. Ἐμπορὸς τις θέλων νὰ μεταβῇ εἰς ξένην χώραν παρέδωκεν εἰς δερβίσιν, ὃν φίλον αὐτοῦ ἐνόμιζε, βελάντιον πλήρες χρυσῶν νομισμάτων καὶ λίθων πολυτελῶν, παρακαλέσας νὰ τὰ φυλάξῃ μέχρι τῆς ἐπινόδου του. Ὅτε δὲ ἐπαν-ελθὼν μετὰ ἓν ἔτος ἐζήτησεν αὐτά, ὁ δερβίσης ἠρ-νήθη νὰ τ' ἀποδώσῃ, δι' ὑσχυρίζομενος ὅτι οὐδὲν οὐ-δέποτε ἔλαβε παρ' αὐτοῦ. Ὁ ἔμπορος ὀργισθεὶς διὰ τὴν τόσῃν ἀπιστίαν, προσέτρεξεν εἰς τὸν Καδὴν ἐγκα-λῶν τὸν δερβίσιν. — Ἦτο μᾶλλον τίμιος ἢ φρόνι-μος, ἀπεκρίνατο ὁ δικαστής· διότι δὲν ἔπρεπεν εἰς ἄνθρωπον, οὐ τινος δὲν ἐγνώριζες βασιμῶς τὴν τι-μιότητα, νὰ ἐμπιστευθῇ τὰ τιμαλφέστατά σου πράγματα. Πῶς νὰ κατορθώσω νὰ σοὶ ἀποδώσῃ τὸ ὅποῖον ἔλαβεν ἐνέχυρον ἀνεῖς μαρτύρων; Καὶ ὅμως θέλω καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς τοῦ-το. Ὑπαγε εἰς ἀπαξ εἰς αὐτὸν καὶ συνδιαλέχθητι μετ',